

Undervisningens sociala processer

7,5 hp

Studiehandledning

Ht 2020

Kurskod: 9KPA05

Studietakt: Halvfart

Kursansvarig: Susanne Severinsson

Studentgrupper: Vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen VAL120 hp; Utländska lärares vidareutbildning, ULV 120 hp; Kompletterande pedagogisk utbildning, KPU 90 hp

Linköpings universitet

Förord

Välkommen till kursen ”Undervisningens sociala processer”. Kursen omfattar 7,5 hp och går på distans, halvfart.

Terminen startar vecka 34 men kursen startar inte förrän vecka 35 den 27 augusti, men kurslitteraturen kan du börja läsa redan idag. **Till det första distanstillfället måste du ha läst angiven litteratur inför första tillfället för att kunna delta. Detsamma gäller kommande tillfällen.**

Att arbeta som lärare i skolan handlar i hög utsträckning om att hantera och leda grupper av elever, att skapa ett klassrumsklimat som på bästa sätt gör det möjligt för lärare att undervisa och för elever att lära sig såväl olika skolämnen som att hantera frågor som rör värden, normer och socialt samspel.

Mot bakgrund av detta utgör socialpsykologin, inklusive ämnen som grupprocesser, social påverkan, socialisation, ledarskap, identitet, konflikthantering, kränkningar och mobbning ett betydelsefullt kunskapsfält för lärare. Syftet med denna studiehandledning är att underlätta studierna genom att tydliggöra kursens mål, innehåll och examinationsformer.

I den här kursen tar vi ett steg mot ökad självständighet i dina akademiska studier. Kursen kommer att ske på distans på fasta kursdagar med föreläsningar och seminarier. Vi kommer använda en digital resurs som heter ”zoom” som redskap i detta och det är bra om du sätter dig in i hur denna digitala resurs fungerar. Du behöver ha tillgång till en bra uppkoppling och datorer med kamera och ljud, gärna hörlurar med mikrofon. Mer information och användbara länkar till instruktioner om hur detta verktyg fungerar kommer finnas i studiehandledningen eller på lisam som är den utbildningsplattform som används. Läs om lisam på www.lisam.se.

Kursen introduceras den 27 augusti i distansläge via zoom där du får möjlighet att ställa frågor om det är något du undrar över. På seminarietillfällena får du möjlighet att presentera det du jobbat med och diskutera med andra. Föreläsarna erbjuder fördjupning i olika områden av kursen. Det är viktigt att du förbereder dig genom att läsa in dig på det som vi här kallar ”seminarieuppgifter” som om de vore uppgifter som ska lämnas in. Läs igenom hela studiehandledningen för att sätta dig in i kursens innehåll och examinationsuppgift. Ta med dina frågor till introduktionen. Det finns även ett extra tillfälle för frågor om kursinnehåll, kursupplägg och examinationsuppgiften.

Detta är en förkortad version av studiehandledningen och en mer utförlig version läggs ut i augusti. Kompletterande information läggs ut på lisam. Denna version ska ses som preliminär men dagarna kommer inte att flyttas. Studiehandledningen ska ses som ett levande dokument, som med lärarnas och studenternas hjälp kan förbättras. Synpunkter är därför välkomna såväl under som efter kursen.

Lycka till med studierna!

Kursens mål och förväntade studieresultat

I kursplanen för *Undervisningens sociala processer* anges de kunskaper varje student förväntas ha tillägnat sig efter att ha genomfört kursen. De sex kursmålen efter fullbordad kurs är enligt kursplanen att deltagaren ska kunna:

- analysera och diskutera lärares och elevers sociala samspel i skolan med socialpsykologiska teorier och begrepp
- analysera och diskutera problem och möjligheter med bruket av grupparbete som arbetsform i sitt ämne
- beskriva och kritiskt diskutera lärares ledarskap i relation till individuella processer och gruppprocesser
- analysera, diskutera och hantera konflikter med hjälp av konflikthanteringsmodeller
- analysera, diskutera sätt att motverka och förebygga diskriminering och annan kränkande behandling
- analysera och diskutera jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten

Kontaktpersoner

Ställ gärna frågor i Lisams chatt på kurssidån så kan ni studenter hjälpa varandra. Kontrollera i Lisams under ”Meddelande” om svaren redan finns där.

Kursansvariga och seminarielärare:

Susanne Severinsson susanne.severinsson@liu.se

Kontakta vid övergripande frågor rörande kursen, exempelvis studiehandledning, schema, litteratur.

Seminarielärare:

Loyal Wiltgren loyal.wiltgren@liu.se

Anna Eriksson anna.eriksson@liu.se

Utbildningsadministratör:

Maria Lorin maria.lorin@liu.se 013-282079

Kontakta vid frågor rörande administrativa ärenden, exempelvis lärplattformen Lisam, inrapportering av studieresultat i LADOK. Om du har problem med registrering kontaktar du: infocenter@liu.se

VAL: Ann-Charlotte Lindgren ann-charlotte.lindgren@liu.se 013-28 20 04

ULV: Anna Bergman anna.bergman@liu.se 013-28 20 11

KPU: Kristin Sjölander kristin.sjolander@liu.se 013-28 19 78

Kontakta vid frågor rörande studiegång, byte av program, studieuppehåll m.m.

Kursinnehåll och arbetsformer

Kursen består av fyra delmoment. Momenten skall tillsammans belysa olika dimensioner av undervisningens sociala processer.

Moment 1 behandlar socialpsykologiska teorier och begrepp kring socialt samspel. Kunskaper om grupp, gruppprocesser, grupputveckling, socialt klimat, normer, roller, social påverkan, socialisation, identitet och interaktion är centrala i detta moment.

Moment 2 behandlar teorier och begrepp kring lärares ledarskap.

Moment 3 behandlar teorier och begrepp kring konflikter och konflikthantering.

Moment 4 behandlar teorier och begrepp kring diskriminering, kränkningar och mobbning.

De fyra momenten kommer inte att behandlas separerade från varandra, detta då innehållet i varje del i hög grad kan relateras till de andra delarna. Frågeställningar, perspektiv och innehåll kommer att överlappa varandra och återkomma.

Den studerandes enskilda studier inom ramen för kursen kommer att stödjas med föreläsningar och seminarier. Vid föreläsningarna utvecklar, fördjupar och förklarar lärare och forskare centrala delar av kursens innehåll.

Seminarier genomförs på distans och leds av seminarielärare. Seminarieformerna kommer att variera under kursens gång. Mer detaljerad instruktion kommer ges på plats inför varje distanstillfälle. Läs de frågeställningar som presenteras här i studiehandledningen för att förbereda dig för vart och ett av seminarierna och läs avsedd litteratur. Avsikten är att seminariegruppen ska vara en resurs och ett gott stöd för studenternas kunskapsutveckling. Där kan frågor och funderingar ventileras, litteratur diskuteras och uppgifter bearbetas. En viktig komponent för att seminariegruppernas arbete ska bli generativt är att de studerande har ett intresse av att tillägna sig professionsrelevanta kunskaper och ambitionen att bedriva akademiska studier av god kvalitet. Genom att se seminarierna som lärtillfällen för sig själva och andra, och därför alltid komma väl förberedd till dessa, bidrar studenterna till att skapa goda förutsättningar för en gynnsam studiemiljö och ett meningsfullt lärande.

Kursutvärdering

Studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. Inom den här kursen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursutvärderingssystem (Evaluate). När kursutvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mail med en länk till en enkät. Kursansvarig uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra lärarutbildningarna vid Linköpings universitet för kommande studenter.

Utöver detta kommer vi att följa upp och utvärdera föreläsningar och seminarier löpande. Kursledningen uppmanar till frågor och feedback kontinuerligt. Vid kursavslut finns det utrymme för muntlig utvärdering av kursen.

Inte tillåtet att spela in undervisning

Linköpings universitet har 2012-02-16 beslutat att ljudupptagning, fotografering, filmning och liknande inspelning av föreläsningar, seminarier och andra undervisningssituationer inte är tillåten. Ett undantag är studenter med funktionsnedsättning, som med anledning av denna behöver särskilda hjälpmedel, äger rätt att göra ljud- och bildupptagning. Då får det endast göras av studenten själv genom personlig närvaro vid föreläsningen. Sådant behov ska meddelas i god tid före föreläsningen. Det är den enskilde studenten som har ansvar att vid förfrågan uppvisa intyg om sådant behov, utfärdat av koordinator för studenter med funktionshinder vid Linköpings universitet. (Regler för studenter möjlighet till ljud- och bildupptagning i samband med undervisningssituationer vid Linköpings universitet, Dnr LiU-2012-00312)

Examination

Kursen examineras genom att studenten skriftligen analyserar utmaningar och möjligheter i skolans värld med hjälp av vetenskapliga teorier och begrepp som fokuserar sociala relationer, jämlikhet/jämställdhet, lärares ledarskap, konflikter/konflikthantering, kränkande behandling och mobbning, samt grupparbete. Formerna för tentamen beskrivs under egen rubrik senare i denna studiehandledning.

Fusk och plagiat

Försök att vilseleda vid examination eller när studieprestation annars ska bedömas kallas för fusk eller plagiat. De fall av fusk eller plagiat som upptäcks kommer att anmälas till Disciplinnämnden. Informationen nedan kommer från liu.se: <http://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden?l=sv> där du kan läsa mer om vad som räknas som fusk och plagiat samt hitta vidare till mer information.

Exempel på vad LiU:s Disciplinnämnd bedömt som vilseledande är:

- plagiat av uppsats eller hemtentamen
- otillåtet samarbete med annan grupp vid enskilt arbete av exempelvis projektarbete

Vad innebär att vilseleda när studieprestation bedöms?

Som student är det ditt ansvar att ta del av information om vad som är tillåtet och inte tillåtet vid en examination. Vid osäkerhet är det alltid bättre att fråga läraren för att undvika missförstånd. Det räcker med ett försök att vilseleda för att disciplinär åtgärd ska kunna vidtas.

Vad är plagiat?

Plagiat är när man utger sig för att ha gjort ett arbete själv som någon annan har producerat. Det innebär att man skriver av en text utan att ange källan. Det är även när man använder texter mer eller mindre ordagrant utan att använda sig av citattecken. För att undvika att bli misstänkt för plagiat ska du alltid ange källan till den text som du använder dig av samt att sätta ut citattecken när du ordagrant återger från en annan text. Den text som du skriver får inte ligga för nära originalet, du ska alltid använda dina egna ord i det material som du skriver. Mer information om plagiering finns på Universitetsbiblioteket.

Kursens upplägg och schema

För att kunna nå kursmålen är det viktigt att delta på seminarier och föreläsningar. Endast kursens tentamen är examinerande i denna kurs. Det innebär att vi inte kommer kräva att kompletteringsuppgifter lämnas in. Med andra ord förväntas studenterna ta ansvar för sina studier. Notera dock att det som avhandlas under seminarierna och föreläsningarna kommer att bli mycket betydelsefullt för er i samband med skrivandet av kursens hemtentamen.

Vi möts i zoom som är ett digitalt hjälpmedel att mötas i online. Diskussioner och en del seminarier tar plats i anslutande digitala grupprum. Mer information om seminarier, distansupplägget och länkar mm kommer att återfinnas i kursrummet på lisam lite närmare kursstart.

Innan första mötet startar behöver du ladda ner zoom till din enhet, information kring hur du gör hittar du här: <https://www.student.liu.se/itsupport/zoom-student?l=sv>

När det sedan är dags för mötet så klickar du bara på en länk till zoom som du då hittar på lisam

Att tänka på när vi möts många via zoom:

- Använd gärna headset
- Var i tyst läge *mute* när du inte pratar.
- Räck upp handen genom att klicka på *participants* (i listen längst ner på sidan) och välj handen.
- Inlägg och frågor kan också göras via chattfunktionen.

Prova gärna zoom för att komma igång!

Campusträff 1

Torsdag 27 augusti

10.15	Introduktion på distans via zoom Lärare: Susanne Severinsson Genomgång av kursmål, kursdesign, examination, betygskriterier, former för återkoppling, genomgång av lisam.
12.00	Lunch
13.15	Föreläsning om Socialpsykologi i skolan med Robert Thornberg
15.15-17.00	Litteraturseminarium 1 via zoom Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren och Anna Eriksson. Mer information ges på LISAM senare där också länkar till zoom hittas. Läs Thornberg (2020) kap. 1, 2, 4, 6; samt Aspelin och Persson (2011) Introduktion, plus kap. 1, 2, 3, 7, 9, (samt för teoretisk förankring: kap. 4).

Fredag 28 augusti

9.15	Föreläsning om ledarskap i klassrummet med Andrzej Szklarski
11.15	Information och frågor om examination via zoom, info litteratursem 3 Lärare: Susanne Severinsson
12.00	Lunch
13.15	Workshop 1 via zoom – Lärares ledarskap. Mer information ges på LISAM senare där också länkar till zoom hittas.

	Läs Thornberg (2020) kap.1–5; Granström (2007:13–32); Hammar Chiriac och Hempel (red) (2013) kap. 6 samt Hugo (2011) Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren och Anna Eriksson
15.00–16.00	Redovisning Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren och Anna Eriksson

Campusträff 2

Torsdag 17 september

10.15	Föreläsning om konflikter och konflikthantering med Andrzej Szklarski
12.00	Lunch
13.15–15.00	Workshop 2 – Konflikthantering. Mer information ges på LISAM senare där också länkar till zoom hittas. Läs Szklarski (2007:51–64; eller 2014); Hakvoort och Friberg (2012/2015) kap.1–4, 7; Thornberg (2020) kap. 9; Hammar Chiriac & Hepmel (red.) (2005) kap. 8. (repetera även kap. 6) Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren, och Anna Eriksson
15.15–17.00	Återsamling , presentation, diskussion Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren, Anna Eriksson

Fredag 18 september

8.15	Föreläsning , Paul Horton om mobbning
10.15	Föreläsning via zoom , Layal Wiltgren om regelverk och lagstiftning kring likabehandling och diskriminering
12.00	Lunch
13.15–15.00	Tillfälle om normkritik i praktiken via zoom , Lärare: Emilia Åkesson. Mer information ges på LISAM senare där också länkar till zoom hittas.
15.15–17.00	Litteraturseminarium 2 via zoom Mobbning Lärare: Layal Wiltgren och Anna Eriksson. Mer information ges på LISAM senare där också länkar till zoom hittas.

Litteratur till Litteraturseminarium 2 om mobbning och antimobbningsarbete:

Thornberg (2020) kap 7, 8, 10, Skolverket (2011), samt skriften från Brottsförebyggande rådet (2009:15–22).

Litteratur till tillfället om normkritik

Wernersson, I (2017). ”Genusordning och utbildning”. I Ulf, Lundgren, Roger, Säljö, Caroline, Liberg: *Lärande Skola Bildning*. Stockholm: Natur och kultur, S.435–456.

Hedlin, M. (2010). *Lilla genushäftet 2.0 Om genus och skolans jämställdhetsmål*. Växjö: Linneuniversitetet. *

Campusträff 3

Tisdag 6 oktober

10.15	Litteraturseminarium 3 – Grupparbete Läs Hammar Chiriac & Hepmel (red) kap 1–5, 9 Lärare: Susanne Severinsson, Layal Wiltgren och Anna Eriksson
12.00	Lunch
13.15–14.30	Utvärdering och tentagenomgång Lärare: Susanne Severinsson

Seminarieuppgifter och workshops

Här kommer planeringen för första tillfället. **I augustiversionen av studiehandledningen får du resterande del av planeringen.** Inför vart och ett av seminarierna ska du förbereda dig genom att läsa ett urval av kurslitteraturen. Observera att uppgifterna inte ska lämnas in. På seminariet förväntas ni aktivt ta del av diskussionen och kunna svara på frågorna och tillsammans hjälps vi alla åt för att få en ökad förståelse för innehållet. Ni ska ha läst litteraturen för att kunna delta men ni kan ta hjälp från böckerna även på seminarierna och workshopen.

Litteraturseminarium 1

Litteratur att behandla vid seminariet är Thornberg (2020) kap 1, 2, 4 och 6 samt Aspelin och Persson (2011) Intro, kap 1, 2, 3, 4, 7 och 9.

Thornbergs bok kommer fokuseras i korthet men behöver ändå läsas inför seminariet. Innehållet i den kommer även att beröras vid föreläsningar och andra seminarier. Aspelin och Perssons bok är av filosofisk karaktär och söker utmana rådande diskurser om skolan. Läs och ta gärna med dig dina funderingar till seminariet så att vi kan diskutera dess tillsammans.

Använd frågorna nedan som stöd för läsningen samt som grund för diskussionen vid seminariet. Har ni andra begrepp som ni undrar över, anteckna dem och ta upp dem också. Har ni andra tankar kring böckerna, diskutera även dem.

1. Thornberg beskriver i inledning i boken, vad socialpsykologi är. På vilket sätt tror du att kursens innehåll kan stödja dig i ditt arbete som lärare? Är det någon del av det som beskrivs i Inledningen som är speciellt viktigt, svårt, bra?
2. Vad syftar Aspelin och Persson på när de skriver om ”mellanrummet”?
3. I kapitel 2 beskriver Aspelin och Persson två typologier av skola, den kunskapseffektiva och den socialt orienterade skolan. På vilket sätt kritiserar Aspelin och Persson dessa ideal? Vad är deras svar?
4. I kapitel 3 sammanfattar Aspelin och Persson vad relationer betyder för elevers skolframgång. Vad tar du med dig som mest centralt från kapitlet?
5. ”För att läraren ska kunna främja en lärandeprocess behöver han eller hon först stå i relation till eleven” (Aspelin och Persson, 2011, s.118) Vilket av de olika presenterade perspektiven på lärares förhållningssätt i kapitel sju vill du argumentera för är ”ditt”? (Hur) Skiljer de sig åt?
6. När Aspelin och Persson i kapitel 9 konkretiserar vad en skola som tar relationell pedagogik på allvar gör blir det för många lättare att förstå begreppet relationell pedagogik. Hur tycker du att dina erfarenheter av skolors sätt att organiseras och lärares sätt att agera stämmer med denna beskrivning av den relationella pedagogiken? Vad tar du med dig som användbart för dig i din praktik?

Workshop 1 – Lärares ledarskap i klassrummet

Denna workshop kommer att fokusera på användandet av de begrepp som återfinns i litteraturen Thornberg (2020), kap. 1–5; Hammar Chiriac, E och Hempel, A (red) (2013) kap. 6 samt Hugo (2011).

Seminarier går ut på att ni ska hjälpa varandra med att öka er förståelse och handlingsberedskap för de utmaningar i läraryrket som socialpsykologin kan hjälpa oss att förstå och bearbeta. Som förberedelse till seminariet läser du litteraturen, du kan ta stöd i de uppgifter som presenteras nedan, men **läs all litteratur**.

1) Grupprocesser

Anna och Anders har följt klass A som klassföreståndare/mentor sedan de var nya för varandra i åk 1 (åk 7 om du ska bli grundskollärare). Anna och Johan berättar att de under hela första terminen var en lugn och trevlig klass. Lagom till jul verkade gruppen ha satt sig, de flesta hade hittat någon att vara med och de flesta uttryckte att de trivdes i klassen. Våren flöt på, smågrupper bildades men ingen verkade vara utanför och alla hade någon att sitta med i matsalen. Anna och Johan, som undervisar mycket i klassen berättar att de tyckte att det flöt på bra. Det finns några ledargestalter i klassen, speciellt Anton och Mimmi. När det blev ny hösttermin i åk 2 (Åk 8) började det två nya elever i klassen, Alexander som har flyttat till stan för att få spela mer innebandy med ett lag högt upp i serien och Mira som bytt studieort men som pendlar hem 4 mil varje dag.

Nu har det gått några veckor in på tredje terminen och Anna och Anders berättar att de inte känner igen klassen. Det som förut var en lagom småpratig klass är nu en grupp där det förekommer hårda ord (idiot!), öppna utslutningar (jag vägrar jobba med hen!) och några sitter ensam i klassrummet när det finns fler arbetsplatser än elever.

- Förklara med hjälp av vetenskapliga begrepp kring ledarskap och grupprocesser vad som har hänt. Vilka begrepp hjälper er att förstå situationen? Välj ut och redovisa.
- Beskriv vad som kan hända om lärarna inte gör något åt det som händer i klassen.
- Ge Anna och Anders tips på hur de kan jobba i fortsättningen för att skapa ett gott klassrumsklimat.

(Thornberg, 9-24, 41–63)

2) Vi behöver en regel!

Du sliter ditt hår i förtvivlan, det här har gått över styr! Eleverna fipplar med sina mobiltelefoner hela tiden. Du har försökt att vara positiv, (-Använd gärna telefonerna när ni behöver dem för att lösa ett problem som ni har i lärandet!). Du har förbjudit dem (då smusslade de bara med dem under bänken och ni blev ovänner.) Du har efter tvång samlat in dem (då ljög de och sa att de inte hade dem med sig - och smusslade med dem under bänken).

- a) Hur skapar ni en regel som fungerar? Vilka generella ”regler ” finns för att skapa en regel? Observera att ni är en bit in på terminen! Vilka centrala begrepp kan hjälpa dig i ditt agerande? Hur kan de hjälpa er att förstå och hantera situationen?
- b) Hur påverkar grupprocessen hur arbetet med att ta fram en regel går till?

(Thornberg, s. 24–38, 45–72)

3) Det kom in en fråga till er från ”Kim”, formulera ett svar till hen.

Hej, jag har en kompis (det är inte jag!) som snart är färdigutbildad lärare. Kompisen tycker att hen kan sina ämnen bra men det där med att möta ungdomar känns lite svårt. Hur ska hen tänka? Vad kan hen göra för att skapa goda förutsättningar för lärande och utveckling bland eleverna? Vad ska hen inte göra?
Hälsningar Kim

- a) Vad av allt ni har läst är viktigast att tänka på? Vilka centrala begrepp tycker ni hjälper Kim att förstå kärnan i lärarens ledarskap?
- b) Varför? Motivera med hjälp av litteraturen!

(Thornberg, s. 73–99; Hammar Chiriac & Hempel, kap. 6, Hugo, 2011)
(Vid redovisningen kanske ni får välja ut något av era tips till Kims kompis och motivera varför de är centrala!)

4) En positiv arbetsmiljö och auktoritativt ledarskap

Ni har fått i uppgift av den politiska ledningen i kommunen att ta fram en plan för hur er skola på ett övergripande och konkret sätt kan bli en skola där det råder en positiv arbetsmiljö och ett auktoritativt ledarskap.

- a) Vad, konkret, innebär ”en skola där det råder en positiv arbetsmiljö och ett auktoritativt ledarskap”? Vad innebär begreppen, finns det fler begrepp som hjälper er i arbetet?
- b) Vad och hur gör man för att realisera detta?

Presentera i form av en handlingsplan, vad ska skolledning och personal göra?

(Thornberg s. 99- 138)

5) Groupthink

Du är sen till lärarlagsmötet på grund av ett utvecklingssamtal som drog ut på tiden. När du kommer till mötet är diskussionen i full gång och du sätter dig ner och försöker förstå vad som diskuteras. Det är ett mobbningsfall som du har hört talas om men inte haft någon större inblick i och nu förstår du att en förälder hotar med att stämna skolan för uteblivna åtgärder, gå till pressen och anmäla skolan till Skolinspektionen. Arbetslaget diskuterar nu livligt hur de ska kunna bortförklara det du vet faktiskt har hänt och hitta på åtgärder som aldrig har gjorts. Man pratar om att komma överens om att tysta ner saken så mycket som möjligt och absolut inte erkänna att

något fel har gjorts. Efter ett tag förstår du att lärarlaget helt uppenbart har hamnat i det som Thornberg (2020) beskriver som Groupthink.

- a) beskriv vad Groupthink är kortfattat.
- b) i värsta fall, vad kan Groupthink resultera i?
- c) hur kan man agera för att slippa hamna i Groupthink?
- d) Hur agerar du när du inser detta på mötet?

(Thornberg, Kap 5)

Examination – Instruktioner för hemtentamen

Kursen examineras genom **hemtentamen**. Den skriftliga hemtentamen ska lämnas in i LISAM under rubriken 'Inlämningar' senast 21 oktober. Tentamen öppnar en vecka innan. Via LISAM skickas inlämnade texter till URKUND för bedömning av överrensställelse med tidigare studenters arbeten, material på internet samt tryckta texter.

- Läs igenom samtliga instruktioner innan du börjar skriva.
- Texten ska vara skriven i Times New Roman, 12 punkter, 1,5 radavstånd.
- Texten får **maximalt omfatta 4500 ord**.
- Döp din tentamen till förnamn.efternamn när du lämnar in.
- Infoga ditt namn och kurskod överst i dokumentet (i sidhuvudet) samt sidnummer.
- Det är viktigt att du använder begrepp, referenser och teorier från kurslitteraturen. **Fetmarkera** de centrala begrepp som du använder. Det kan t.ex. se ut så här:

Ett sätt att organisera och arbeta med konflikthantering i skolan är att ta hjälp av **Cohens konfliktpyramid** (Hakvoort & Friberg, 2012). Pyramiden delar in arbetet i fyra nivåer: Förebyggande arbetet, hantering, hjälp och slutligen stopp. Det förebyggande arbetet beskrivs som...

- Du ska **referera** till de författare och den litteratur där du hämtar dina teorier och begrepp och det ska finnas en referenslista.
- Det är av vikt att du i **samtliga frågor** utgår från, diskuterar och/eller förhåller dig kritisk till de begrepp, resonemang och teorier som finns i kurslitteraturen och visar att du kan använda dem i praktiska exempel från en pedagogisk praktik.
- Alla frågorna ska vara skrivna i ett och samma dokument.

Hemtentamen

1. Grattis! Du har fått jobbet du har sökt som lärare. När din nye chef ringer och meddelar beslutet, talar hon om att hon särskilt uppskattade dina tankar och kunskaper i socialpsykologi kopplat till socialt samspel och relationer i skolan. Hon berättar även att det är ett eftersatt område på den aktuella skolan och undrar om du kan hålla en kort presentation för lärarlaget om vikten av socialpsykologi i skolan. Du minns dina kunskaper

från denna kurs och nu gäller det att repetera vilka argument som förs fram i kurslitteraturen. Resonera och reflektera hur du kan koppla dessa till din yrkesroll som lärare. Använd relevanta begrepp inom socialpsykologin som stöd för att besvara denna fråga.

2. Din nya chef är mycket imponerad över din presentation ovan och ber dig förbereda ännu en presentation kring vikten av jämställdhet och jämlikhet i ett undervisningsperspektiv. Hon vill att du särskilt ska fokusera på varför jämställdhets- och jämlikhetsarbetet är så viktigt i skolan och hur ni som lärare kan arbeta för att främja dessa.
3. Tillsammans med dina nya kollegor funderar du vad det innebär att vara en bra lärare? Beskriv med vetenskapliga begrepp och modeller lärares ledarskap. Reflektera kritiskt om relationen mellan ledarskapet och individuella processer och grupprocesser.
4. Beskriv en händelse mellan elever i den åldersgrupp du kommer att undervisa och som kan betecknas som en konflikt. Händelsen kan vara verklig eller påhittad. Förklara varför den beskrivna händelsen kan betecknas som konflikt. Vilka vetenskapliga teorier och begrepp kan hjälpa dig att förstå, analysera, bemöta och hantera den aktuella konflikten?
5. En förälder ringer och talar om att han misstänker att hans barn utsätts för kränkningar/mobbning av klasskamraterna. Hur vet du om misstankarna stämmer? Du ber om att få återkomma och söker omgående i kurslitteraturen. Du fokuserar särskilt på de vetenskapliga teorier och begrepp som förklarar vad kränkande behandling/mobbning är och hur ett förebyggande arbete kan se ut i en skolkontext.
6. Du läser en artikel i en populärvetenskaplig tidskrift som lyfter fram fördelar med grupparbete. Du känner att du vill utveckla dina kunskaper inom detta område och börjar forska i ämnet. Beskriv med vetenskapliga begrepp möjligheter och utmaningar med grupparbete som arbetsform i en undervisningskontext.

Använd vetenskapliga teorier och begrepp från kurslitteraturen. Kopiera inte in frågorna ovan i din skrivna text, markera endast respektive svar med siffror 1-6.

För godkänd

I dina beskrivningar, i förhållande till de sex ovannämnda punkterna, använder du relevanta begrepp självständigt, dvs. du beskriver dessa med egna ord. Du beskriver vidare hur du som lärare kan använda relevanta begrepp och teorier i sammanhanget. Du reflekterar över hur detta påverkar det dagliga arbetet i skolan, dvs. hur du omsätter begreppen till vardagshandlingar.

För väl godkänd

Förutom kriterierna för betyget godkänd, ska du föra en kritisk reflektion och förhålla dig nyanserad till litteraturen. Dvs du problematiserar åsikter och ageranden som kan tas förgivet i skolans värld. Du förhåller dig nyanserad genom att: reflektera kring konsekvenser för olika individer och grupper; kontrastera val som en lärare kan göra och reflektera kring deras olika konsekvenser; och visa på komplexitet beträffande utmaningar som lärare kan ställas inför samt reflektera kring olika möjligheter för att hantera dessa.

Underkänd

Att inte uppfylla kriterierna för godkänd innebär att den studerande erhåller betyget Underkänd (U) på kursen. **Observera:** studenten bör också känna till att fusk i samband med examination hanteras av disciplinnämnden vid Linköpings universitet, se:

<http://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden?l=sv>

Omtentamen

Den som blir underkänd ges två möjligheter till omtentamen under året.

Omtentatillfälle 1: datum anges senare

Omtentatillfälle 2:

Efter det erbjuds du att tentera i samband med att kursen ges nästa tillfälle.

Kurslitteratur

* Dessa titlar ligger som pdf på Lisam.

** För er som läser mot Förskollärare är den **senare upplagan** (2015) av Hakvoort, I. & Friberg, B. att rekommendera eftersom denna i ett kapitel specifikt fokuserar förskolan.

Aspelin, J. & Persson, S. (2011). *Om relationell pedagogik*. Malmö: Gleerups.

Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Effekter av anti-mobbningsprogram: Vad säger forskningen?* Stockholm: Brottsförebyggande rådet. *

Granström, K. (2007). "Ledarskap i klassrummet". I K. Granström (red.), *Forskning om lärares ledarskap i klassrummet*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. s.13–32.*

Hakvoort, I. & Friberg, B. (2012 eller senare upplaga**). *Konflikthantering i professionellt lärarskap*. Malmö: Gleerups.

Hammar Chiriac, E. & Hempel, A. (red.) (2013). *Handbok för grupparbete – att skapa fungerande grupparbeten i undervisning*. Lund: Studentlitteratur.

Hedlin, M. (2010). *Lilla genushäftet 2.0 Om genus och skolans jämställdhetsmål*. Växjö: Linneuniversitetet. *

Hugo, M. (2011). *Från motstånd till framgång – att motivera när ingen motivation finns*. Stockholm: Liber.

Skolverket (2011). *Vad fungerar? Resultat av utvärdering av metoder mot mobbning*. Stockholm: Fritzes. *

Szklarski, A. (2007). "Om konflikter och konstruktiv konflikthantering". I K. Granström (red.), <i>Forskning om lärares ledarskap i klassrummet</i> . Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. S.51–64. *

Thornberg, R. (2020). *Det sociala livet i skolan: Socialpsykologiska perspektiv*. Stockholm: Liber eller Thornberg, R. (2013). *Det sociala livet i skolan: Socialpsykologi för lärare*. Stockholm: Liber. Sidangivelser i studiehandledningen avser version från 2020

Wernersson, I. (2017). "Genusordning och utbildning – förr och nu". I U. P. Lundgren, R. Säljö & C. Liberg (Red.) *Lärande skola bildning Grundbok för lärare*. Stockholm: Natur och kultur, S.435–456.